

דבר תורה לשבת

מאת הרב גור גלון

פרשת כי תצא

כל ילד צריך מבוגר שיאמין בו

אחת הפרשיות המזעזעות בתורה היא פרשיית בן סורר ומורה.

ובך מתארת התורה, פרשייה עגומה זו:

כי יהיה לאיש בן סורר ומורה איננו שמע בקול אביו ובקול אמו, ויסרו אותו ולא ישמע אליהם, ותפשו בו אביו ואמו והוציאו אותו

אל זקני עירו ואל שער מקומו, ואמרו אל זקני עירו, בבנו זה סורר ומורה איננו שמע בקולנו זולל וסובא, ורגמהו כל אנשי עירו

באבנים ומת, ובערת הרע מקרבך, וכל ישראל ישמעו ויראו

התיאור הוא מזעזע, מדובר בנער צעיר שטרם חגג את בר המצווה, הוריו הם שמחליטים להוציא אותו להורג, ואז כל אנשי עירו רוגמים אותו באבנים.

איך קורה דבר נורא כזה? איך מתרחש טרגדיה כזאת? – אכן יש דעות בחז"ל שבן סורר ומורה מעולם לא קרה.

ובכל זאת, איך זה קורה?

יש שם משמאל נפלא ויסודי שמבאר חלק מן העניין:

בן סורר ומורה שרצו אביו ואמו למחול לו מוחלין לו. ויש להבין הלוא אינו נהרג על שהמרה נגדם אלא על שם סופו שסופו

ללסטם את הבריות אם כן למה תועיל מחילתם?...ונראה דמחמת ישראל הם בני אברהם יצחק ויעקב שהם בעצם נפשות

טהורות וטובות שרק במקרה נתלכלכו בעבירות, אבל כשעושה תשובה, שוב מתעוררת בו הנקודה השורשית האחוזה

בשלשלת הקודש עד האבות הקדושים ושופעת בו רוח חיים חדשים ממקור ישראל ובוודאי תתמיד תשובתו ויישאר נאמן

להשי"ת ותורתו...הכלל שכל עצמה של התשובה שמועלת היא מפני ההשתלשלות עד האבות, ממילא זה בן סורר ומורה

נפסק חיבורו מאביו ואמו ושוב אין לו חיבור בשלשלת הקודש בוודאי שלא יעשה תשובה ואף אם יעשה לא תתמיד ויחזור

לסורו וסופו ללסטם את הבריות, אבל כשאביו ואמו מוחלין לו הנה הוא נקשר בשלשלת הקודש שוב אינו נהרג שיכול להיות

שעוד ישוב בתשובה שלמה המתקבלת.

במילים אחרות ניתן לומר שמה שמסביר השם משמאל, שהסיבה שהבן נהרג היא שהוריו לא מאמינים בו, הוריו לא חושבים

שיוכל להשתנות, הוריו לא מוחלים לו, ומי שהוריו לא מאמינים בו, מי שהוריו התייאשו ממנו, אין לו תקווה, אך אם הוריו

מוחלים לו, אם הוריו מחדשים בו את האמון ומחדשים איתו את הקשר יש לו תקווה ויש לו סיכוי.

האמון שאנו נותנים בילדנו, נותן לילדנו הכוח להאמין בעצמם, והכוח הזה הוא הכוח החשוב ביותר בכדי שיוכלו להתקדם

ולתקן.

דבר תורה לשבת

מאת הרב גור גלון

לתת אמון זה לא אומר בהכרח שנאמין לכל דבר שילדנו אומרים, מכיוון שייתכן שהם משקרים לנו. משמעות האמון זוהי וודאות פנימית, ידיעה ברורה ומוחלטת שהילדים שלנו הם טובים. ישרים. אלוקיים, לא פחות מכך. צריך אמון בילד ולא לילד.

אנחנו יודעים זאת תמיד ולא מתבלבלים גם אם יש קולות רקע שמנסים לשכנע אותנו בטעות שהילדים שלנו הם 'רעים', 'בעייתיים', 'חסרי תקנה'.

גם אם אנחנו רואים בעצמינו התנהלות והתנהגות בעייתית במיוחד, חשוב להבין שאמון הוא בראש ובראשונה יחס נפשי שלנו ההורים.

מובן שהוא צריך לבוא לידי ביטוי במעשים, אבל בראש ובראשונה הוא בתוכנו פנימה.

לצערנו, לעיתים יש הורים שלא מאמינים בילדיהם. למרות שהם לא מכריזים על כך בקול, את השדר הנפשי שלהם קשה להסתיר. חוסר אמון של הורים בילדיהם הוא הרסני ביותר. אמנם לעיתים קשה לנו לתת אמון בילדינו, זוהי בהחלט משימה לא פשוטה, ולמרות זאת, היא נצרכת ביותר.

ונסיים בדבריו של הרש"ר הירש, בספרו יסודות החינוך:

אוי למחנך ואוי לחניכו כאשר הלה דן אותו לחובה מוחלטת וגמר בדעתו שהוא "רע". דעתו זו תשפיע כמובן על אופן פעולותיו

החינוכיות ועל שיחותיו עם החניך ועל ידי כך לא יהיה באפשרותו של המחנך להחזיר למוטב את הילד הכושל, ואף ביד

ההורים לא תמצא היכולת להטיב דרכו של בנם ה"רע". הדעה הרעה שוללת מן המורים כל כוח ותבונה לשפר את מעשיו של

החניך וכל פעולה חינוכית המושפעת על ידי דעה משובשת זו עלולה לקלקל אותו יותר ויותר.

וכפי שביטא זאת ר' שלמה קרליבך במילים קצרות:

כל ילד צריך מבוגר אחד שיאמין בו

ברור שהאמון נצרך לא רק לילדנו אלא גם לכל אחד ואחד.

יהי רצון שנזכה לתת אמון, בכל אדם, ובייחוד בילדינו.